

Cuprins

<i>Mulțumiri</i>	7
E ora poveștii ! Stimularea gustului pentru lectură	11
„Regele” casei ?	21
„Promit ! Nu-mi mai sug degetul !”	35
„Nu mi-e foame, nu, nu, nu !” Refuzul de a mânca	43
Se ceartă tot timpul ! Rivalitatea între frați	53
Disciplina : o adevărată provocare !	73
„De ce, tăticule, de ce ?” Vârsta lui „de ce”	89
„Mămico, există Moș Crăciun ?” Lumea imaginară a copiilor noștri	97
O zi proastă la grădiniță !	107
„Eu nu sunt bun !” Stima de sine	121
„Nu mi-e somn !” Refuzul de a merge la culcare	139
„Du-te în camera ta !” Metode de intervenție	151
„Cum se fac copiii ?” Sexualitatea	169
Copilul meu are un prieten imaginar !	181
„Sunt Superman !” Jocul de rol	191

E ora siestei !	203
„Jur... Nu eu... !” Minciunile	213
„Într-o zi o să mă-nșor cu tine, mămico !” Complexul lui Oedip	225
„Mămico, vacanța mea când vine ?”	233
„Gata sau nu, am pornit !” Prima zi de școală	241
<i>Bibliografie</i>	251

Întrebări pe care și le pune orice părinte :

- Sunt șicanele inevitabile ?
- Sunt sănătoase aceste certuri ?
- De ce se ceartă atât de mult ?
- Cum să intervin în certurile dintre copii ?
- Cum să reduc rivalitatea ?
- Ce facem la apariția unui nou-născut ?
- Situația este diferită într-o a doua căsătorie ?

„Mămico, Jonathan m-a lovit”, „Mămico, mămico, iar mi-a luat cățelul și nu-mi dă pace”, „Tati, eu am avut primul camionul”, „Mami, mami...”. Aceste lamentări fac parte din viața dumneavoastră de zi cu zi? Nu vă faceți sânge rău! La fel se întâmplă în majoritatea familiilor care au mai mult de un copil!

Sunt șicanele inevitabile ?

Faimoasele certuri între frați și surori sunt un lucru obișnuit în toate familiile, la diferite vârste. Într-adevăr, părinții consideră adesea că, pe lângă faptul că nu se termină niciodată, ele constituie partea cea mai exasperantă a rolului lor! Ironiile, provocările, ciondănelile și invidia devin chiar o sursă importantă de stres în familie, spre disperarea multor părinți, care nu mai știu ce să facă și sfârșesc uneori prin a se resemna.

Tuturor părinților le-ar plăcea să-și vadă copiii trăind în perfectă armonie, dar aceasta e o dorință rareori împlinită. E așadar foarte greu pentru mulți dintre noi (îndeosebi pentru cei care țin foarte mult la rolul de tată sau mamă „perfecti”)

să acceptăm această realitate și să nu ne învinovățim pentru ea. De altfel, nu trebuie să ne simțim vinovați, căci această rivalitate între frați este nu doar normală, ci, până la un anumit punct, chiar benefică pentru micuții noștri!

Sunt sănătoase aceste certuri ?

Rivalitatea între frați este deci normală și inevitabilă. Ea chiar joacă într-un fel un rol benefic în sânul familiei. Iată câteva beneficii:

Construirea identității copilului

Rivalitatea între frați și surori constituie o etapă esențială în construirea identității copilului. Prin aceste mici certuri, copiii învață să se afirme și să se diferențieze. Un copil care se șicanează pentru un obiect sau pentru un loc pe canapea trece printr-o fază intensă de revendicare a alegerii sale și de afirmare a sinelui.

Când copiii privesc „comparativ”, sunt pe cale să-și descopere locul în familie și să reperateze ce-i distinge de ceilalți (sau ce-i unește): „Eu pot să fac asta, tu nu”, „Eu sunt mai bun ca tine la calculator! Da, dar eu alerg mai repede ca tine!”. Fiecare își descoperă astfel forțele și slăbiciunile, ceea ce-l conduce la o mai bună cunoaștere de sine.

Învățarea socială

Șicanele contribuie la dezvoltarea copilului, deoarece reprezintă ocazii bune de a învăța regulile de bază ale vieții în societate. Ele îi permit să facă față diferenței, toleranței și respectului față de celălalt și îi învață să contureze noțiunile de *dreptate* și *echitate*.

De asemenea, certurile le permit copiilor să învețe să argumenteze, să negocieze unii cu alții, să rezolve conflicte și să

facă compromisuri. Învățarea acestor lucruri este foarte importantă și se vor dovedi cu siguranță foarte utile atât în viața profesională, cât și în cea socială.

Construirea unei complicități

Rivalitatea fraternă contribuie totodată la construirea unei relații de atașament. Faptul că un copil are un frate sau o soră favorizează nu numai rivalitatea, ci și *complicitatea*. Din păcate, aceasta nu este remarcată întotdeauna la fel de mult ca rivalitatea care degenerază în șicane, plânsete și certuri (care, evident, sunt mult mai vizibile și mai supărătoare pentru părinți!).

După cum se poate frecvent constata, copiii noștri pot fi în același timp cei mai înrăiți rivali și, în unele momente, pot deveni cei mai buni complici din lume! Cu cât copiii pot fi într-o rivalitate intensă (mergând până la a se lovi sau a se trage de păr!), cu atât sunt capabili să dovedească și contrariul dacă unul dintre ei se lovește, e în pericol sau este luat în râs de cineva: atunci, vor fi primii care să-l apere sau să-l consoleze pe celălalt.

Pe scurt, rivalitatea fraternă contribuie la construirea acelei relații speciale care se dezvoltă între frați și surori. Ea constituie o bază care se transformă adesea în prietenie la vârsta adultă, una țesută zi de zi, prin ajutor reciproc, protecție, precum și prin certuri.

Depășirea de sine

Rivalitatea sau invidia le mai permit copiilor să se depășească pe ei înșiși și poate deveni o sursă de motivare atât la cei mici, cât și la cei mai mari. Fratele mai mare își dezvoltă potențialul și talentele, motivat de teama că va fi prins din urmă de cel mic, în timp ce acesta din urmă face eforturi duble ca să-l egaleze pe cel mare. Această competiție atât de motivantă se observă, de exemplu, când practică aceleași activități sportive („Sunt la fel de bun ca tine la fotbal”).

Astfel, când copiii acționează „competitiv” și își propun să poată să facă ceva mai bine decât celălalt, ei își împing inconștient limitele individuale!

Cu toate acestea, certurile dintre frați și surori cer atâta timp și energie din partea părinților, încât uităm adesea efectele lor benefice! De notat că această rivalitate poate fi mai intensă dacă diferența de vârstă dintre copii este mai mică de trei ani.

De ce se ceartă atât de mult ?

În viața de toate zilele, multe lucruri pot constitui elemente declanșatoare ale unei certe zdravene. Unele cauze sunt destul de banale (simplul fapt că unul nu vrea să-i dea și celuilalt jucăria), în timp ce altele exprimă nevoi sau preocupări mai profunde. Iată câteva :

Personalitatea copiilor

Evident, fiecare cu personalitatea lui! Fiecare copil are propriile trăsături de caracter (cu calitățile și efectele adiacente). Unii copii au un temperament mai agitat, alții mai coleric. E normal faptul că aceste diferențe pot crea fricțiuni între frați și surori („Mămico, eu mă uit liniștită la televizor și Jonathan tot țopăie în jurul meu!”).

Respectarea proprietății și a teritoriului

Noțiunea de teritoriu este importantă pentru mulți copii. Le place să „posede” anumite obiecte și spații numai ale lor

(camera lor, patul lor, păpușa lor, paharul lor etc.): „Dă-te mai încolo, e locul meu”, „Tati, Émilie iar a intrat în camera mea!”, „Mămico, Antoine mi-a luat paharul!”.

Noțiunea de împărțire

Până la 6 sau 7 ani, copiii sunt egocentrice și nu și-au însușit noțiunea de împărțire. Adesea, totul e nedrept în ochii lor dacă nu au totul sau dacă trebuie să împartă; în percepția lor, ceea ce i se dă celuilalt li se ia lor! Ego-centrismul duce deci la dificultatea de a realiza sau accepta că și celălalt poate avea nevoi sau dorințe diferite, fapt care este cauza multor nemulțumiri care se transformă în certuri!

Atenția părinților

Noțiunea de împărțire este aplicabilă și pentru dragostea sau atenția părinților. Fiecare copil visează să capteze numai pentru el atenția părinților, iar unii tolerează cu greu prezența fraților sau a surorilor. Astfel, unii își vor deranja sau agasa frații și surorile, îi vor face să plângă sau să țipe, pentru ca părinții să intervină. Ei folosesc acest mijloc (inconștient) pentru a le atrage atenția, dar în mod negativ.

Pentru a suscita sau a se asigura de dragostea părinților

Unii copii vor declanșa certuri pentru a-i forța pe părinți să le ia partea, să facă alegeri: „Mămico, spune-i să nu mă mai necăjească!”, „Mămico, iar mă necăjește... spune-i să înceteze”, „Tăticule, Sébastien a fost certat la grădiniță... Eu am fost cuminte”.

Gelozia

Nevoia constantă de a fi siguri de dragostea părinților stă și la originea geloziei. Impresia că este iubit mai puțin decât celălalt este foarte dificil de acceptat pentru un micuț, iar părinții care-și dau seama de această percepție a copilului lor sunt de multe ori descumpăniți ori se simt vinovați.

Adesea, fără să ne dăm seama, putem avea comportamente discriminatorii, provocând astfel reacții de gelozie. Facem gesturi uneori neînsemnate, dar foarte semnificative pentru copilul nostru: locul la masă, haine noi întotdeauna pentru cel mai mare (care-i lasă hainele vechi celui mai mic), unele afirmații stângace, cum ar fi: „La vârsta ta, fratele tău se îmbrăca singur”, „Uite, surioara ta e mai ascultătoare ca tine”. *Este important să puneți accentul pozitiv pe ceea ce-i deosebește pe copiii dumneavoastră, pe calitățile și defectele fiecăruia, fără a-l critica pe celălalt.*

În multe familii, gelozia este considerată „rea”. De aceea, copilul gelos se simte vinovat, se simte „rău”, când de fapt reacția lui este cât se poate de normală, iar noi trebuie mai degrabă să-l încurajăm să spună ce-l neliniștește, ce-l deranjează, pentru a reduce rivalitatea.

Mămico, pe cine preferi ?

Întrebarea aceasta au auzit-o mulți părinți din gura copiilor, precum și remarcă cum ar fi: „Emilie e preferata ta” sau „La Gabriel ții mai mult”. Evident că în fața acestei întrebări sau a acestor remarcă trebuie să reacționăm și să încercăm să corectăm percepția. Nu este recomandat să le răspundeți că-i iubiți „la fel pe amândoi”, fiindcă nu vă vor crede deloc sau niciodată deplin. Cel mai bine este să puneți accentul pe faptul că îi iubiți în mod diferit: „Vă iubesc pe fiecare într-un fel unic, fiindcă sunteți unici”.